

B.

Mødet den 12. Maj 1921. (For lukkede Døre).

Fraværende: Vald. Pedersen.

1. (J. Nr. 170—1921). Indstilling fra Skoleudvalget angaaende **Licitationstilbud paa nogle Byggearbejder ved Nørrebrogades Skole.**

Udvalget indstiller at overdrage Arbejdet til følgende:

Murerarbejdet:

Murermester N. A. Jensen for 4893 Kr.

Tømrerarbejdet:

Tømrmester K. Jaffner for 1150 Kr.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 154—1921). **Bortgivelse af Kommunens Fripladser ved »Den jydsk Handelskøjskole«.**

Tildeltes efter Indstilling følgende:

Asta Christensen, 1 Friplads i 2. Klasse.

Chr. B. Jensen, $\frac{1}{2}$ do. i 2. »

Oskar Jensen, $\frac{1}{2}$ do. i 2. »

Hans Michelsen, $\frac{1}{2}$ do. i 2. »

Richard Bech, $\frac{1}{2}$ do. i 1. »

Charles Nielsen, $\frac{1}{2}$ do. i 1. »

3. (J. Nr. 173—1921). **Bortgivelse af Kommunens Fripladser ved »Aarhus Handelskøjskole«.**

Tildeltes efter Indstilling følgende:

Astrid Bech, $\frac{1}{2}$ Friplads i 2. Klasse.

Ella Damgaard, $\frac{1}{2}$ do. i 2. »

Hedevig Frølund,	1/2	Friplads	i 1. Klasse.
Johanne Gottliebsen,	1/2	do.	i 2. »
Edith Johannessen,	1/2	do.	i 2. »
Olga Nøbbe,	1/2	do.	i 1. »
Hilda Thomsen,	1/2	do.	i 1. »

4. (J. Nr. 10⁴—1921). Indstilling angaaende **Valg af Medlemmer til Overhuslejenævnet.**

Lejerforeningerne indstiller følgende:

Typograf **M a r t h i n P e d e r s e n**, Aarhus.

Lærer **E. K a s t r u p J ø r g e n s e n**, Horsens.

Suppleanter:

Typograf **R. B i n d s l e v**, Silkeborg.

Tømrer **H v a s s N i e l s e n**, Skanderborg.

Grundejerforeningerne indstiller følgende:

Tømrermester **C h r. I v e r s e n**, Aarhus.

Malermester **L. B. A n d e r s e n**, Horsens.

Malermester **H. C h r. S e c h e r**, Aarhus,

Murermester **C h r. S c h o u**, Horsens.

Suppleanter:

Overretssagfører **C. C. C h r i s t e n s e n**, Silkeborg.

Murermester **A. W e g e n e r**, Skanderborg.

Købmand **N. P. F a u r h o l t**, Silkeborg.

Snedkermester **C. C h r i s t e n s e n**, Skanderborg.

Indstillingen tiltraadtes.

5. (J. Nr. 10²—1921). Indstilling angaaende **Valg af Medlemmer til Huslejenævnene.**

H. P. C h r i s t e n s e n foreslog at sende Sagen tilbage til Grundejerforeningen med Anmodning om at indstille flere at vælge imellem.

Sagen udsattes.

6. (J. Nr. 59—1921). Indstilling om **Nedsættelse af en Indkvarteringskomité i Anledning af Købstadmødet i Aarhus.**

F o r m a n d e n anbefalede at nedsætte en saadan Komité til at ordne Indkvarteringen af de fremmede Deltagere, ligesom man ogsaa plejede i

andre Byer. Komiteen skulde tillige arrangere en Middag, som mest passende kunde afholdes den 24. Juni paa Varna.

Til Komiteen valgtes Formanden, K. Moustén, M. C. Falk, J. Chr. Møller og P. Petersen samt Købmand Mikael Johansen.

7. (J. Nr. 44—1921). **Sagen angaaende Afskedigelse af den tilskadekomne Politibetjent I. P. Jensen.**

Lønudvalget indstiller, at Byraadet tilskriver Politimesteren, at forinden Afskedigelse finder Sted, ønsker man en Forhandling med Politimesteren, for at der mulig i Stedet for Afskedigelse kan anvises Politibetjent Jensen andet Arbejde indenfor Kommunen.

H. P. Christensen forelagde Indstillingen.

Formanden havde forlængst paa Kasseudvalgets Vegne henstillet til Udvalgene at overveje, hvor vedkommende Mand eventuelt kunde anbringes, men endnu havde ingen svaret herpaa.

H. P. Christensen syntes, man maatte først vide lidt om hans Kvalifikationer.

M. C. Falk havde erfaret, at Manden ikke kunde taale at sidde ned og heller ikke udholde at gaa, saa han var vist daarlig stillet.

Sagen henvistes til Kasseudvalget til nærmere Undersøgelse.

8. (J. Nr. 103—1921). **Andragende fra Afdelingsgartner Aug. Koch om Forlængelse af hans Pensionsanciennitet.**

Anbefalet af Forskønnelsesudvalget.

Lønudvalget kan tiltræde, at Afdelingsgartner A. Kochs Pensionsanciennitet ændres til 1. April 1913 imod, at han for Tiden fra nævnte Dato til 1. April 1920 betaler 4 % af Lønningsindtægten,

Formanden var bange for, at der vilde komme mange af den Slags Andragender, saa det var vist en farlig Sag at komme ind paa.

H. P. Christensen troede ikke, det blev saa slemt; det drejede sig blot om enkelte, der hidtil ikke havde staaet i Pensionskassen, men som nu ønskede at betale et ret stort Beløb for at komme ind under Pensionsreglementet. Der var næppe mere end ca. en halv Snes, og Udvalget havde lovet saa vidt muligt at tage Hensyn til dem. Det var ogsaa lige saa fordelagtigt, som at man engang senere skulde give dem Understøttelse.

Formanden mente, man var kommen alt for langt ud ved de Pensionslove, der var vedtaget af Staten og Kommunerne, idet Funktionærerne var blevet stillet langt fordelagtigere end den almindelige Befolkning, som maatte betale til disse dyre Pensioner og selv var henvist til at søge Alderdomsunderstøttelse.

M. Simonsen syntes, at man godt kunde være med til at skaffe Stats- og Kommunefunktionærerne gode Forhold, idet man saa kunde bruge dem til at kræve lige saa gode Forhold for andre.

Bernt Jensen gjorde opmærksom paa, at Kommunens Pensionsfond havde eksisteret siden 1895, og i den Tid havde Arbejderne og Funktionærerne ikke blot selv opretholdt den, men ogsaa opsparet en Kapital paa ca. $\frac{1}{4}$ Mill. Kr., saa her kunde man ikke sige, at andre skulde betale det. Naar nogle af Kommunens ældre Folk nu skulde under Pensionsreglementet, vilde det vel nok betyde nogen Udgift for Kommunen; men det var en Forudsætning fra begge Sider under Forhandlingerne, idet man mente, det var bedre end at yde dem Understøttelse. Desuden gjorde det ikke stor Forskel, om en Mand havde betalt

til Pensionen igennem en Aarrække eller han betalte det hele nu; det var i hvert Fald kun et Rentetab.

J. C h r. M ø l l e r forstod ikke, hvor Pengene skulde komme fra, hvis alle Mennesker skulde have Pension. At betale for den foregaaende Tid var ikke det samme, som hvis man havde betalt gennem en Aarrække, for en Kapital fordoblede sig paa 17—18 Aar, saa det blev ikke saa lille et Tab for Kommunen.

K. M o u s t e n fandt det udelukket, at Pensionsfonden kunde bære sig. Naar det havde været Tilfældet hidtil, skyldtes det den stadige Tilgang af unge Folk indenfor Kommunen, men nu var Pensionsalderen tilmed sat til 60 Aar i Stedet for 70 Aar, saa Pensionsfonden vilde sikkert efterhaanden komme til at tynde haardt paa Kommunen. Taleren vilde anbefale at vente med at træffe Afgørelse i det foreliggende Spørgsmaal, indtil Pensionsreglementet var approberet.

H. P. C h r i s t e n s e n hævdede, at naar man var kommet saa langt ud med Pensionsforholdene, var det Statens Skyld, som havde vedtaget en Ydelse af $2\frac{1}{2}$ % og derved presset Kommunerne ned. De store Lønninger krævede jo ogsaa større Pensioner, men samtidig blev der saa ogsaa betalt mere dertil. Det glædede Taleren, at Bernt Jensen var kommen i Byraadet og nu kunde høre, at Lønudvalget, som ofte var blevet beskyldt for Karighed, nu blev kritiseret, fordi det havde været for flot. Pensionshistorien vilde komme til at koste mange Penge, og man maatte være varsom med at ansætte flere Folk under Kommunen, end man var sikker paa at kunne beskæftige.

K j e l d S ø r e n s e n henviste til den af Rigsdagen vedtagne Indvalidelov, som alle kunde

komme ind under, naar de var Medlem af en Sygekasse. Maaske ogsaa Spørgsmaalet om Aldersrente vilde blive løst i Løbet af nogle Aar, saa at alle kunde faa Pension og samtidig komme til at betale dertil. Taleren vilde anbefale Udvalgene at sætte sig ind i Indvalideloven, for den berørte i høj Grad Pensionsreglementet, idet den største Del af Pensionen faldt bort, naar man kom ind under Indvalideloven.

J. Chr. Møller oplyste, at alle kunde komme ind under Indvalideloven, uanset om de var i Sygekasse; de skulde blot betale en betydelig højere Præmie.

Formanden bemærkede til Bernt Jensen, at naar man skulde administrere, maatte man tage Hensyn til Rentetab, for det blev til store Summer igennem mange Aar. Taleren vilde henstille, at man udsatte Sagen, indtil alle saadanne Andragender var indkomne, og saa behandlede dem under eet.

H. P. Christensen foreslog, at der saa blev givet Udvalgene Meddelelse herom, saa de Andragender, der var fremkomne inden 1. April, kunde blive indsendt til Byraadet.

Sagen udsattes til samlet Overvejelse.

9. (J. Nr. 103—1921). **Andragende fra Snedker Ole Larsen om Optagelse under Pensionsreglementet.**

Fra Lønudvalget forelaa følgende Erklæring:

»Da Snedkermester Ole Larsen ikke er ansat i Kommunens Tjeneste, kan Udvalget, selv om han har sit Hovederhverv ved Arbejde for Kommunen, hvilket Arbejde udføres efter Regning, ikke anbefale, at han optages under Pensionsfonden.«

Kunde ikke bevilges.

10. (J. Nr. 156—1921). **Andragende fra Adjunkt Schiøttz Christensen om Friplads for hans Søn i Marselisborg Gymnasium.**

Anbefalet af Skoleudvalget.

Formanden oplyste, at vedkommende Lærer var kommen fra Hobro, hvor hans Søn havde gaaet i den kommunale Mellem-skole, og det var altsaa det samme Forhold, som naar Elever fra Aarhus Mellem-skoler gik gratis over i Gymnasiet.

Bevilgedes.

11. (J. Nr. 119—1921). **Besværing fra Firmaet Schrøder & Rasmussen over det paatænkte Benzin-Tankanlæg paa Vesterbros Torv.**

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Erklæring:

»Af Hensyn til Konsekvenserne mener Udvalget ikke at kunne anbefale, at Andragendet imødekommes. Forøvrigt kan Firmaet Brødrene Jansen næppe betegnes som »udenbys«, efter at det har købt Grund ved Aabyvejen til Anlæg af Benzinoplag.«

J. Chr. Møller forelagde Sagen.

Formanden syntes, man maaske kunde drage Omsorg for, at det paatænkte Anlæg ikke kom til at ligge lige udenfor den anden Forretning.

A. Mørup fandt ogsaa, det var temmelig haardt at lægge en konkurrerende Tank paa samme Plads som Schrøder & Rasmussens. Anlægget kunde jo heller ikke kaldes paakrævet, naar der fandtes et i Forvejen.

J. Chr. Møller mente, at naar en Mand søgte Plads til Tankanlæg, burde man ikke nægte det af Hensyn til Konkurrencen overfor en anden; tillige var det jo nu en ganske almindelig Forretning at sælge Benzin. Men man kunde jo se Tiden lidt an.

M. C. F a l k meddelte, at der ved Brolægningsudvalget forelaa et Andragende om Plads til en Benzintank ud for de kommunale Huse ved de Mezasvej. Disse Andragender burde helst behandles af samme Udvalg.

K j e l d S ø r e n s e n bemærkede, at Firmaet Schrøder & Rasmussen ikke havde været særlig tjenstvilligt overfor Kommunen tidligere, saa der var ingen Anledning til at tage særligt Hensyn til dette Firma.

J. C h r. M ø l l e r oplyste, at disse Andragender først skulde behandles af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, og eventuelt vilde de saa derfra gaa til Brolægningsudvalget.

F o r m a n d e n antog, det skyldtes en Fejl fra Kontorets Side.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 15²—1921). Andragende fra Tjener Conrad Pløen om **dansk Indfødsret.**

Anbefalede.

13. (J. Nr. 15¹—1921). Andragende fra Skrædersvend Lars Frøjd om **dansk Indfødsret.**

Anbefalede.

14. (J. Nr. 26²—1921). Andragende fra Former J. P. Jensen om **Æresoprejsning.**

Anbefalede.

15. (J. Nr. 26¹—1921). Andragende fra Handelsagent Simon Rasmussen om **Æresoprejsning.**

Anbefalede.

16. (J. Nr. 138—1921). Andragende fra Fisker C. V. Jensen om **Tilladelse til at indgaa Ægteskab,** skønt han ikke er 20 Aar gammel.

Kunde ikke anbefales.

17. (J. Nr. 12³—1921). Indstilling angaaende **Tildeling af Alderdomsunderstøttelse.**

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 105—1921). **Forespørgsel fra Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening angaaende fhv. Maskinmester A. Sabroes Pensionering.**

Formanden oplæste en Skrivelse fra Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening, hvori meddeltes, at saafremt Sagen angaaende Maskinmester Sabroe ikke snarest blev bragt i Orden, vilde Blokaden blive udvidet til at gælde hele Kommunen.

J. Chr. Møller hævdede, at A. Sabroe ikke havde Ret til Pension, da han ikke havde været ansat i 10 Aar. Men Sagen gik vel nu til Lønudvalget, hvorfra der saa kunde komme en Indstilling.

M. C. Falk havde som Medlem af Sygehusudvalget ønsket at sætte sig ind i Sagen og havde ogsaa haft en Samtale med Smede- og Maskinarbejderforbundets Formand, som hævdede, at under Forhandlingerne havde Lønudvalget givet Arbejdernes Repræsentanter Tilsagn om, at Pensionsregulativet skulde have tilbagevirkende Kraft fra 1. Oktober 1919. Efter dette mente man, at Sabroe havde Ret til Pension, og da Byraadet ikke vilde yde ham denne, blev Stillingen blokeret. Dette Spørgsmaal maatte altsaa klares først. Endvidere meddeltes, at Sabroe havde fremskaffet Erklæringer fra Fagfolk angaaende hans Arbejde, som til Dels afkræftede de af Sygehusudvalget fremførte Anker.

H. P. Christensen oplyste, at der ikke fra Lønudvalgets Side var givet Tilsagn om, at Pensionsreglementet i al Almindelighed skulde have tilbagevirkende Kraft fra 1. Oktober 1919; der var kun Tale om enkelte Enker, hvis Mænd var døde i Tiden efter Oktober 1919, og der havde aldrig været tænkt paa Folk, der var afskediget paa en saadan Maade som her, Sabroe kunde

faa sit indbetalte Pensionsbidrag tilbagebetalt, da han officielt var afskediget paa Grund af Stillingens Ophævelse; men da det nye Pensionsreglement først traadte i Kraft efter hans Afskedigelse den 31. Marts, kunde han ikke tilkomme Pension. Det var derfor at komme noget langt ud at ville blokere Kommunen af den Grund. Taleren vilde anbefale snarest at forelægge Sagen for Dansk Smede- og Maskinarbejderforbund, saa vilde Stillingen muligvis blive en anden.

F o r m a n d e n foreslog at henvende sig til Forbundets Hovedledelse om Sagen, og hvis Forbundet ønskede en Forhandling, maatte Sygehusudvalget være til Tjeneste; det var rigtigst, at dette Udvalg bragte Sagen til Afslutning.

A n d r. C h r i s t e n s e n sluttede sig til Formanden. Ifølge Sygehusudvalgets Redegørelse havde Manden paa det groveste misrøgtet sin Stilling og burde derfor ikke have noget som helst Krav paa Pension, og hvis den Form, hvorunder han var afskediget, skulde føre med sig, at man blev nødt til at betale ham Pension, var det meget beklageligt, at den sande Grund ikke kom frem straks.

K. M o u s t e n troede ikke, at Sygehusudvalget vilde have noget imod at forhandle med Forbundet; men Hovedspørgsmaalet vilde vel blive Pensionen, og dette vedkom jo egentlig ikke Sygehusudvalget, men maatte afgøres af Byraadet.

B e r n t J e n s e n oplyste, at under Forhandlingerne om Pensionsreglementet havde Arbejdernes Repræsentanter beklaget sig over, at Sagen trak i Langdrag, og Lønudvalgets Formand havde da svaret, at det ikke havde stort at betyde, idet det jo vilde faa tilbagevirkende Kraft fra 1. Oktober 1919. Sygehusudvalget burde have forsøgt at

forhandle sig til Rette med Forbundet, saa kunde man nok have fundet en Udvej, og man opnaaede næppe noget ved at gaa udenom den lokale Afdeling til Hovedforbundet. Muligvis blev det vanskeligere at faa en Ordning nu, idet der var forhandlet med en anden Organisation om at paatage sig det blokerede Arbejde, og det var vist ikke noget klogt Træk fra Byens Side.

H. P. Christensen kunde ikke indse, at der var sket noget galt her. Formanden for Keldsmedenes Forbund havde anmodet om at faa Spørgsmaalet behandlet i Fællesorganisationen, og Forbundets Forretningsfører havde udtalt, at da det ikke drejede sig om Smedearbejde, men almindeligt Fyrbøderarbejde, var der ingen Grund for dette Forbund til at blokere Pladsen. Angaaende Pensionen maatte denne søges ad Rettens Vej.

Formanden bemærkede, at Sabroe skulde have været afskediget paa det Tidspunkt, da han havde forset sig. Naar man ikke kunde tiltræde Talerens Forslag, burde de Medlemmer, som særlig havde med faglige Forhold at gøre, oplyse om, hvordan Sagen saa rettest skulde tages.

M. C. Falk fandt Bernt Jensens Udtalelser noget uklare, men havde i hvert Fald faaet det Indtryk, at Lønudvalget ikke havde lovet tilbagevirkende Kraft i alle Tilfælde. Taleren vilde anbefale at sende hele det Materiale, der var fremskaffet af Sygehusudvalget, til Smede- og Maskinarbejdernes herværende Bestyrelse og saa oplyse, at man af Hensyn til Sabroes Familie havde valgt at bruge den anden Afskedigelsesgrund.

Formanden henstillede saa at nedsætte et nyt Udvalg af virkelige Fagforeningsledere, som kunde forsøge at naa til en Ordning, for Blokaden gjaldt jo nu hele Byen.

G u s t a v P e d e r s e n udtalte, at hvis Spørgsmaalet havde været rejst overfor en privat Institution, havde man ladet Sagen gaa til faglig Voldgift. Nu havde Kommunen imidlertid ikke en Overenskomst, men et Lønregulativ, og det gjorde paa en Maade Stillingen vanskeligere. Taleren havde intet imod, at der blev nedsat et Udvalg som af Borgmesteren foreslaaet; men ellers kunde man muligvis gribe til den Udvej at lade en upartisk Domstol afgøre Sagen.

A. B i t s c h kunde ogsaa slutte sig til Borgmesterens Forslag om et andet Udvalg til at føre Sagen; men da det nu drejede sig om Pensionsspørgsmaalet, var det rettelig Lønudvalget, som havde med Sagen at gøre, og det vilde være mest korrekt, om dette Udvalg søgte en Forhandling med Forbundets lokale Afdeling.

A. S n e u m havde faaet den Opfattelse, at Sabroe efterhaanden var kommen til at staa ret stærkt overfor Kommunen. Hvis han anlagde Sag for at tiltvinge sig Pension, kunde han jo møde med Bevis for, at han var afskediget paa Grund af Stillingens Nedlæggelse. Tillige havde der fra Lønudvalgets Side været givet visse Løfter angaaende Reglementets tilbagevirkende Kraft, og saavidt Taleren vidste, var f. Eks. Kommunebogholder Nielsen pensioneret før 1. April 1921 efter det ny Reglement, som endnu ikke var approberet, og hvorved der altsaa var skabt et Slags Præcedens.

J. C h r. M ø l l e r gjorde opmærksom paa, at en Funktionær kunde afskediges med 3 Maaneders Opsigelse, uden at man behøvede at give nogen Grund, og han var ikke pensionsberettiget, naar han ikke havde været 10 Aar i Kommunens Tjeneste, saa Sabroe kunde næppe ved et Sagsanlæg tvinge Kommunen til at give ham Pension; i

sidste Instans skulde Sagen afgøres af Indenrigsministeren. Taleren kunde slutte sig til Borgmesterens Forslag om at nedsætte et Udvalg og vilde hertil foreslaa H. P. Cristensen, Falk og Andr. Christensen.

K. M o u s t e n forstod ikke, hvorledes Sabroe kunde staa stærkt overfor Kommunen. Han kunde ikke sammenlignes med Kommunebogholderen, for han havde Ret til Pension ifølge Pensionsreglementet, men det havde Sabroe ikke. Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening kendte i Forvejen alle de forskellige Forhold angaaende Sabroe; men Taleren havde intet imod, at man valgte et andet Udvalg til at forhandle med Forbundet.

M. B r a m m e r antog ikke, det nyttede at gaa udenom den lokale Organisatlon, for hvis man henvendte sig til Landsorganisationen, vilde denne sikkert sende Sagen til den lokale Afdeling. Man kunde derfor lige saa godt søge en Forhandling med denne og derfor alligevel gøre Hovedorganisationen bekendt med Sagens Akter. Taleren kunde ikke tænke sig, at Sabroes Stilling ved en eventuel Retssag kunde blive stærk, for han var jo afskediget efter det gamle Pensionsreglement og havde altsaa ikke Ret til Pension.

B e r n t J e n s e n forstod ikke, at hans Udtalelser kunde kaldes uklare. Naar der var sagt, at en Ting skulde have tilbagevirkende Kraft, kunde man ikke tænke sig, at der skulde være Undtagelser derfra. Taleren syntes, at Sygehusudvalget skulde fortsætte med Forhandlingerne og se at løse Spørgsmaalet, for den nuværende Situation var ikke heldig for Kommunen.

F o r m a n d e n mente, det var langt bedre at nedsætte et nyt Udvalg, for dette kunde sikkert lettere end Sygehusudvalget føre Sagen igennem.

Det vedtoges at nedsætte et Udvalg til at forhandle med Smede- og Maskinarbejdernes Fagforening eller eventuelt Hovedforbundet, og til dette valgtes H. P. Christensen, M. C. Falk og Andr. Christensen.

19. Formanden gav Byraadet Meddelelse om Kommunens økonomiske Stilling pr. 1. Maj 1921.

Toges til Efterretning.
